

Collectebus Winterhulp

Van de familie van de Ham uit Scherpenzeel ontvingen wij een schenking van een collectebus voor de Winterhulp. Deze bus is afkomstig uit het gemeentehuis van Scherpenzeel.

Winterhulp was de benaming van de Stichting Winterhulp Nederland (WHN), de nationaalsocialistische organisatie die tijdens de Tweede Wereldoorlog alle maatschappelijke hulpverlening, zoals verleend door de overheid, particulieren en kerkelijke organisatie in Nederland moest overnemen.

De stichting Winterhulp Nederland werd opgericht op 22 oktober 1940 door rijkscommissaris Seyss-Inquart en was bedoeld om 'behoefte' Nederlandse staatsburgers hulp en ondersteuning te verschaffen.

Rost van Tonningen was een der leden van het ere comité en Carel Piek was directeur van het WHN en hij stond bekend als pro-Duits, ook al was hij geen nationaal socialist.

De provincies werden in buurtschappen verdeeld met aan het hoofd een vrijwillige leider. De buurtschappen omvatten maximaal 10.000 inwoners. Elke buurtschap werd onderverdeeld in 10 wijken van 100 personen. Alle Nederlandse burgemeesters werden benoemd tot plaatselijke directeuren. Iedere provincie had een bureau, daarnaast waren er bureaus in de grote steden Amsterdam, Rotterdam en Den Haag. Ook waren er 'kringen' zoals in de Gelderse Vallei.

De inkomsten van de Winterhulp bestonden uit collecten, loterijen, 5% uit de winst van bedrijven en 1% van inhoudingen op lonen van werknemers.

De collectes waren niet populair bij de Nederlanders. Regelmatig werd er opgeroepen niets te geven aan 'de NSB'ers'. Voor een collectant werd vaak de neus opgehaald.

De loterijen waren echter wel populair, omdat de goklust het nogal eens won van de principes.

Om gulle gaven te stimuleren ontving de gever een speldje. De speldjes werden steeds in andere series uitgegeven, sprookjes, bloemen, verkeerborden etc. Zelfs heden ten dage zijn deze speldjes een 'verzamel onderwerp'.

De eerste uitgeven speldje was een lichtgevende molen.

De gewone burger wilde deze speldjes niet en zei 'alleen NSB'ers lopen met molentjes'.

Echt vrijblijvend waren de collecten niet, er werd gecontroleerd of iemand gaf en hoeveel! Winterhulp Nederland gaf bonnen uit waarmee de begunstiger levensmiddelen, kleding, schoeisel en brandstoffen kon kopen. De waardebonnen moesten door alle winkels en handelaren als betaling worden aangenomen. Het was verboden de bonnen tegen contant geld te wisselen.

Chris Sangers.

Met dank aan Anton Niewold.

